

Jednostka projektowa:

Eko-Log Sp. z o.o.
ul. Sędziwoja 51
61-063 Poznań
 tel./fax: (61) 871 06 49
 e-mail: projekty@eko-log.pl

Zamawiający:

Starostwo Powiatowe w Gryficach
Plac Zwycięstwa 37
72-300 Gryfice

Nazwa opracowania:

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
 PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU
 GRYFICKIEGO NA LATA 2009-2011
 Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2012-2015**

Zespół projektantów:

<i>inż. Katarzyna Walkowiak</i>	<i>mgr Jakub Smakulski</i>
<i>mgr Anna Grabowska-Szaniec</i>	<i>mgr inż. Bogusław Smakulski</i>
<i>mgr Wioletta Bartłomiejczak</i>	<i>mgr Marcin Jęsko</i>
<i>mgr inż. Natalia Piecuch</i>	<i>mgr Paweł Krysiński</i>
<i>mgr inż. Blanka Szkudlarczyk</i>	<i>mgr inż. Łukasz Kociołek</i>
<i>mgr inż. Aleksandra Kucharska</i>	

Poznań 2009 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	4
1.1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	5
1.2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	11
1.3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	12
1.4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	12
2. Określenie, analiza i ocena.....	13
2.1. Istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	13
Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu....	21
2.2. Stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	23
2.3. Istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.....	25
2.4. Cele ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	27
2.5. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.....	29
3. Przedstawia.....	35
3.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	35
3.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	40

4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	40
5. Źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia prognozy.....	44

1. Wstęp

Opracowując projekt „Programu Ochrony Środowiska” Zarząd zobowiązany jest do sporządzenia prognozy oddziaływania tego dokumentu na środowisko. Podstawą prawną sporządzenia niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko ....” są przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Zakres Prognozy odpowiada wymogom w/w ustawy, a także uwzględnia wszystkie elementy zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

W skład opracowania wchodzi:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- Określenie, analiza i ocena:
  - Istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
  - Stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
  - Istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
  - Celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
  - Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
    - dobra materialne,
    - krajobraz,
    - klimat,

- ludzi,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- rośliny,
- różnorodność biologiczną,
- wodę,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- zwierzęta

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

- Przedstawia:

- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Aktualny stan środowiska oraz infrastruktury został przyjęty jako punkt odniesienia Programu Ochrony Środowiska. Sposób opracowania Programu został podporządkowany metodologii, która polegała na wymianie informacji i konsultacjach pomiędzy wyznaczonymi przedstawicielami Starostwa Powiatowego w Gryficach oraz z jednostkami organizacyjnymi zajmującymi się zagadnieniami z zakresu ochrony środowiska, rozwojem infrastrukturalnym oraz edukacją ekologiczną miasta. Do podstawowych zadań należało:

- Ustalenie zakresu i formy opracowania w oparciu o dyskusje z przedstawicielami instytucji;
- Zgromadzeniu, przeglądzie oraz ocenie wszelakich dostępnych informacji o stanie środowiska Powiatu Gryfickiego;
- Określanu metod realizacji Programu oraz jego monitorowanie;
- Sprecyzowaniu harmonogramu celów krótkoterminowych i długoterminowych oraz zadań priorytetowych do realizacji w zakresie Programu Ochrony Środowiska.

Program Ochrony Środowiska oparty jest na „*Polityce ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014*”. Dokument ten składa się z następujących rozdziałów:

Rozdział 1 – Wstęp

W rozdziale tym przedstawiona została podstawa prawna opracowania wraz z formą realizacji, ponadto ogólna charakterystyka obszaru, struktura Programu wraz z metodyką tworzenia.

Rozdział 2 – Założenia wyjściowe Programu

Rozdział ten zawiera uwarunkowania Programu, podstawowe zasady polityki ekologicznej państwa, priorytety w zakresie ochrony środowiska, uwarunkowania wynikające ze strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego i programu zrównoważonego rozwoju oraz nadrzędny cel Programu.

Rozdział 3 – Cele i zadania o charakterze systemowym

W rozdziale tym omówiony został przyszłościowy rozwój społeczno - gospodarczy Miasta Gryfice w aspekcie ochrony środowiska, aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska wraz z edukacją ekologiczną mieszkańców.

Rozdział 4 – Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Rozdział ten zawiera ochronę powietrza atmosferycznego (w tym wykorzystanie energii odnawialnej) ochronę przed hałasem, ochronę jakości wód i stosunków wodnych (w tym racjonalne korzystanie z wody i ochronę przed powodzią), ochronę przed polami elektromagnetycznymi, ochronę przed awariami przemysłowymi, gospodarkę odpadami.

Rozdział 5 – Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody

W rozdziale tym ujęta została ochrona przyrody i krajobrazu, ochrona lasów, ochrona gleb oraz ochrona zasobów kopalin.

Rozdział 6 – Monitoring realizacji Programu

Rozdział ten zawiera instrumenty zarządzania polityką środowiskową (instrumenty prawne, finansowe, społeczne, strukturalne), podstawy monitoringu środowiska, organizację zarządzania środowiskiem (w tym m.in. cykliczną ocenę realizacji Programu, monitoring, harmonogram oraz współpracę w ramach wdrażania Programu).

Rozdział 7 – Aspekty finansowe realizacji Programu

W rozdziale tym opisane są ramy finansowe wdrażania Programu Ochrony Środowiska, potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć Programu oraz koszty realizacji przedsięwzięć w latach 2008-2011 (wg dziedzin ochrony środowiska).

W trakcie opracowywania Programu uwzględniono jego zgodność z następującymi dokumentami do których należą:

➤ ***Polityka ekologiczna państwa na lata 2009–2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016***

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego.

Polityka ekologiczna państwa zajmuje się realizacją następujących priorytetów i zadań, do których należą:

- Działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju,
- Przystosowania do zmian klimatu,
- Ochrona różnorodności biologicznej,
- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii,
- Wzmacnianie systemu zarządzania ochroną środowiska,
- Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski.

Polityka oprócz priorytetów i zadań służących realizacji tych celów zawiera również szczegółowy opis kierunków działań, które będą podejmowane w celu realizacji tych priorytetów do 2016 roku.

Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, dlatego jej zalecenia muszą być uwzględniane we wszystkich dokumentach strategicznych oraz programach, których realizacja może mieć wpływ na stan środowiska. W praktyce oznacza to, że wiele jej celów będzie osiągane tylko wtedy i w takim zakresie, w jakim zostały one uwzględnione w tych strategiach. Nakłada to na wszystkie instytucje publiczne obowiązek dbałości o stan środowiska przyrodniczego, co zgodne jest z wymaganiami art. 74 Konstytucji RP.

➤ ***Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego***

Głównym celem „Programu” jest zasada zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego, czyli taki model rozwoju województwa, w którym zaspokajanie bieżących potrzeb społecznych oraz potrzeb przyszłych pokoleń będzie traktowane równoprawnie i łączyć będzie, w sposób harmonijny, troskę o zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego narodu z postępowaniem cywilizacyjnym i ekonomicznym, będącym udziałem wszystkich grup społecznych.

➤ ***Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020***

Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, uchwałą z dnia 23 października 2000 r., przyjął "Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015". Jest to dokument określający zasadnicze kierunki oraz metody działania pozwalające na zwiększenie tempa rozwoju województwa i wpisanie się w wielką rodzinę regionów jednoczącej się Europy. W oparciu o ten dokument samorząd województwa, odpowiedzialny za prowadzenie polityki rozwoju regionalnego, podejmować będzie działania na rzecz społeczności województwa, na rzecz pokonania wewnętrznych różnicowań i osiągnięcia pełnej integracji. Dokument Strategii jest więc swoistą konstytucją społeczno-gospodarczą województwa, w stosunku do której wszystkie siły polityczne osiągnęły porozumienie wyraziły wole jej realizacji. Niezwykle istotnym elementem, decydującym o ostatecznej wartości wypracowanej strategii rozwoju, był szeroki udział społeczeństwa w procesie jej tworzenia.

➤ ***Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebiatów, gminy Płoty, gminy Rewal, gminy Gryfice, gminy Karnice, gminy Brojce***

Aktualizując Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego opierano się także na ustawach, do których należą m.in.:

➤ ***Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku (Dz.U. 2008 nr 25 poz. 150 z późn. zm.)***

Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:

- Zasady ustalania:
  - warunków ochrony zasobów środowiska,
  - warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska,
  - kosztów korzystania ze środowiska,
- Udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska,
- Obowiązki organów administracji,
- Odpowiedzialność i sankcje.

Szczególnie istotny jest Art.13 i 14 Prawa Ochrony Środowiska, w których jest mowa o polityce ekologicznej państwa.

Polityka ekologiczna państwa ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska. Polityka ekologiczna państwa na podstawie aktualnego stanu środowiska określa w szczególności:

- Cele ekologiczne,
- Priorytety ekologiczne,
- Rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- Środki niezbędne do osiągnięcia celów w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Politykę ekologiczną państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym, że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

- ***Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227)***

Ustawa określa:

1) zasady i tryb postępowania w sprawach:

a) udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

b) ocen oddziaływania na środowisko,

c) transgenicznego oddziaływania na środowisko,

2) zasady udziału społeczeństwa w ochronie środowiska

3) organy administracji właściwe w sprawach o których mowa w pkt.1.

- ***Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.)***

Ustawa określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

W ustawie zawarte są:

- Zasady gospodarowania odpadami, ujęte w taki sposób, aby:
  - zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania,
  - zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec ich powstaniu,
  - zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.
- Plany gospodarki odpadami, które określają:
  - Aktualny stan gospodarki odpadami,
  - Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
  - Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
  - Instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
  - System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Ponadto w Ustawie wyszczególnione są:

- Obowiązki posiadaczy odpadów,
- Szczególne zasady gospodarowania niektórymi rodzajami odpadów,
- Termiczne przekształcanie odpadów,
- Składowanie i magazynowanie odpadów,
- Międzynarodowy obrót odpadami,
- Przepisy karne.

- ***Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)***

Ustawa ta określa, cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu. Ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. To przede wszystkim:

- Zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- Utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Założenia wyjściowe do opracowania Programu Ochrony Środowiska oparte są na uwarunkowaniach, które dotyczą całego regionu. Założenia te zawarte są w takich ustawach jak: Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku oraz dokumentach takich jak: Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014, Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego.

Przeprowadzona analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych była priorytetem do sformułowania w Programie Ochrony Środowiska celów długoterminowych do 2015 roku jak i celów krótkoterminowych do roku 2011 oraz przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu środowiska przyrodniczego, kreowania regionalnej polityki ochrony i racjonalnego wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Realizacja celów wytyczonych w Programie powinna spowodować polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie Powiatu Gryfickiego.

1.2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza jest podstawowym dokumentem sporządzanym w ramach procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów. Zgodnie z wymogami ustawy – Prawo Ochrony Środowiska i ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognozę oddziaływania na środowisko projektów, polityk, strategii, planów lub programów sporządza się w formie raportu zawierającego podstawowe elementy oceny strategicznej. W prognozie takiej ocenia się, poza elementami wyszczególnionymi w zakresie prognozy, także skutki społeczne wdrożenia Programu.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki istniejącego stanu zasobów środowiska ze szczególnym uwzględnieniem przewidywanych znaczących oddziaływań oraz obszarów prawnie chronionych. Oceny oddziaływań na poszczególne komponenty oraz na środowisko jako całości oraz analiz jakościowych oparto na dostępnych danych. Przy opracowaniu Prognozy przeanalizowano zapisy podstawowych dokumentów pozostających w ścisłym związku z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfice.

Celem przeprowadzonej analizy jest ocena czy i w jaki sposób zadania ujęte w ramach priorytetów mogą oddziaływać na środowisko.

Podstawową trudnością w sporządzaniu prognozy jest ogólny charakter projektu Programu, co sprawia, że sformułowania Prognozy zawarte w macierzy często mają charakter warunkowy i mogą być zmienne w zależności od warunków realizacji przedsięwzięcia.

1.3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego określa zasady i oceny monitorowania efektów jego realizacji. Każdy przyjęty priorytet scharakteryzowany jest wskaźnikami ilościowymi i jakościowymi, które umożliwiają określenie stopnia realizacji poszczególnych działań, a także związane z tym zmiany w środowisku. Wskaźniki te oparte są o następujące sektory:

- środowisko przyrodnicze;
- ochronę jakości wód i poprawę stosunków wodnych;
- ochronę gleb;
- ochronę powietrza atmosferycznego;
- ochronę przed hałasem;
- gospodarkę odpadami;
- edukację ekologiczną.

Ocena realizacji zamierzonych kierunków i celów prowadzona będzie w oparciu o:

- określenie wskaźników wyznaczonych do realizacji zadań w POŚ;
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych parametrów;
- ocenę realizacji zadań.

Źródłami informacji do prowadzenia analiz będą:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (dane z prowadzonego monitoringu);
- Administracja:
  - decyzje,
  - zezwolenia,
  - pozwolenia;
- Baza Danych Urzędu Marszałkowskiego (odpady);
- Główny Urząd Statystyczny;
- Baza Danych Starostwa Powiatowego i innych powiązanych jednostek administracyjnych.

1.4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Powiat Gryfice nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami innych Państw. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja zadań ujętych w projekcie Programu Ochrony Środowiska dla powiatu Gryfickiego nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw, jednakże zagadnienie to powinno być szczegółowo poruszane w ocenie oddziaływania na środowisko konkretnych projektów.

2. Określenie, analiza i ocena

2.1. Istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Środowisko przyrodnicze

Ważniejsze zasoby przyrodnicze na terenie powiatu Gryfice.

Obszary Specjalnej Ochrony Natura 2000 oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk znajdujące się na terenie powiatu gryfickiego:

- Zatoka Pomorska (PLB990003);
- Wybrzeże Trzebiatowskie (PLB320010);
- Trzebiatowsko-Kołobrzegi Pas Nadmorski (PLH320017);
- Ostoja na Zatoce Pomorskiej (PLH990002);
- Dorzecze Regi
- Rybokarskie Buczyny
- Dąbrowy Łukęcińskie

Zatoka Pomorska PLB990003

Zatoka Pomorska to akwen o dużym zróżnicowaniu dna morskiego (od piaszczystych ławic, po rozległe żwirowiska i głazowiska. Centralną część Zat. Pomorskiej zajmuje duże wypłylenie zwane Ławicą Odrzańską.

Występują co najmniej 3 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. W okresie wędrówek i w okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków: perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkoz rogaty, bielaczek, łódówka, markaczka, nurnik, tracz długodzioby i uhła; w stosunkowo wysokich liczebnościach (C7) występują: nur czarnoszyi i nur rdzawoszyi.. ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20000 osobników (C4) - zimą powyżej 100 000 osobników.

Wybrzeże Trzebiatowskie PLB320010

Ostoję stanowią rozległe łąki, dawniej intensywnie koszone i wypasane, ale od kilkunastu lat prawie nie użytkowane. W ostoi występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków: błotniak łąkowy, błotniak zbożowy (PCK), kania ruda (PCK), rybołów (PCK), sowa błotna (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują bocian biały, derkacz i wodniczka (PCK).

Latem na obszarze pierzą się gęgawy w ilości 100-350 osobników (C3).

Trzebiatowsko - Kołobrzesci Pas Nadmorski PLH320017

Ostoja obejmuje najlepiej zachowany fragment zróżnicowanego geomorfologicznie wybrzeża Bałtyku: brzegi klifowe (aktywne - erodujące i ustabilizowane z zaroślami), wydmy, mierzeje odcinające lagunowe jeziora przymorskie, płytkie ujścia rzek.

Ostoja odznacza się wysokim stopniem reprezentatywności siedlisk, typowych dla południowego wybrzeża Morza Bałtyckiego. Głównym walorem obszaru jest bardzo dobry stan zachowania typowych biotopów tworzących pas nadmorski, w szczególności kompleksu wybrzeża akumulacyjnego z borami bażynowymi. W obrębie ostoi występuje szereg skupień roślinności halofilnej.

Rozległe mszarne torfowiska typu bałtyckiego rozwinęły się w pasie nadmorskim ze względu na korzystne warunki klimatyczne. W przeszłości częściowo odwodnione, obecnie reprezentują mozaikę zbiorowisk naturalnych i stadiów regeneracyjnych. Na powierzchni rozległego torfowiska "Roby" występuje m. in. rzadki mszarnik wrzoścowy, zbiorowiska mszarów i borów bagiennych z bogatymi populacjami cennych roślin torfowiskowych. Łącznie stwierdzono tu 22 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Bogata lista gatunków roślin naczyniowych (ponad 1000 gatunków) zawiera dużą liczbę taksonów roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich (136 gatunków) w tym 42 gatunki chronione, 3 uwzględnione w Czerwonej Księdze Roślin Polski, 57 gatunków zagrożonych na Pomorzu i w Wielkopolsce. Stwierdzono tu także 16 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy. Następnym kilka gatunków zwierząt z tego załącznika może tu występować.

Ostoja na Zatoce Pomorskiej (PLH990002)

Zatoka Pomorska to akwen o dużym zróżnicowaniu dna morskiego, od piaszczystych ławic, po rozległe żwirowiska i głazowiska. Centralną część Zatoki Pomorskiej zajmuje duże wypłylenie zwane Ławicą Odrzańską.

Kluczowy obszar dla ochrony siedliska 1110 oraz teren regularnych obserwacji morświna. Obszar ważny dla bałtyckiej populacji parposza.

Ważna ostoja ptaków o randze międzynarodowej E82.

Podstawą działań na rzecz ochrony przyrody jest Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880) z późniejszymi zmianami. Na terenie powiatu występują wszystkie nizinne typy siedliskowe lasu. Tak duże zróżnicowanie przyrodnicze stwarza wielu gatunkom roślin i zwierząt doskonałe warunki bytowania, dzięki czemu w obszarach leśnych spotkać można wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt, wśród nich m.in.:

- orzeł bielik,
- bocian czarny,
- orlik krzykliwy,
- kania ruda.

Spośród przedstawicieli fauny można natknąć się na:

- skrzyp olbrzymi (jedno z nielicznych stanowisk tego gatunku w woj. zachodniopomorskim),
- skrzyp zimowy,
- wrzosec bagienny,
- widłak goździsty,
- widłak jałowcowaty,
- bażynę czarną,
- wiciokrzew pomorski,
- bagno zwyczajne,
- konwalię majową,
- przylaszczkę pospolitą,
- żurawinę błotną,
- żurawinę drobnolistkową.

Rezerwat przyrody "Wrzosowisko Sowno"

- rezerwat florystyczny
- Celem ochrony jest zachowanie zróżnicowanej roślinności torfowiska przejściowego w niecce postglacjalnej oraz złoża torfu wytworzonego w długotrwałym procesie łądowania zbiornika wodnego. Cenne wrzosowiska, mszary i mechowiska z bogatą florą, m.in. z wrzoścem bagiennym (*Erica tetralix*) i turzycą pchłą (*Carex pulicaris*) oraz fauną.

Rezerwat przyrody "Jezioro Liwia Łuża"

- rezerwat faunistyczny
- Celem ochrony jest zachowanie ekosystemu płytkiego lagunowego jeziora wraz z różnorodnością siedlisk kształtowanych pod jego wpływem w warunkach zmiennego oddziaływania wód Bałtyku oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin szczególnie słonolubnych i biotopów ptaków wodno-błotnych. Ochroną ścisłą jest objęte 162,52 ha wód przybrzeżnych, powierzchni jeziora z największą ilością "wysp" z szuwarów oczeretowych, z olsami i szuwarami trzcinowymi. Pozostała część rezerwatu podlega ochronie czynnej (11,97 ha) oraz ochronie krajobrazowej (65,19 ha).
- W ostoi ptaków[2] gniazduje m.in.: perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus* - 30 par), łabędź niemy (*Cygnus olor* - 5 par), gęgawa (*Anser anser* - 20-25 par), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus* - 2-3 pary), żuraw (*Grus grus* - 1 para), krwawodziób (*Tringa totanus* - 2 pary), śmieszka (*Larus ridibundus* - 300 par), mewa srebrzysta (*Larus argentatus* - 4-6 par), rybitwa zwyczajna (*Sterna hirundo* - 3-4 pary), wąsatka (*Panurus biarmicus* - 1 para), srokosz (*Lanius excubitor* - 1 para). W czasie wiosenno-jesiennych wędrówek przebywają tu m.in.: gęś zbożowa

(Anser fabalis) i gęś białoczelna (Anser albifrons) - 600 osobników, świstun (Anas penelope), krakwa (Anas strepera), rożeniec (Anas acuta). W ostoi ma swoje pierzowisko gęgawa (Anser anser) - około 100 osobników.

Rezerwat przyrody "Roby"

- rezerwat florystyczny
- Celem ochrony jest zachowanie stanowisk roślin naczyniowych i zarodnikowych, w szczególności wrzośca bagiennego (Erica tetralix), woskownicy europejskiej (Myrica gale), rzadkich gatunków torfowców oraz renaturalizacja torfowiska wysokiego typu bałtyckiego.

Zespoły Przyrodniczo – Krajobrazowe:

- "Dolina Regi"
  - obejmuje bardzo zróżnicowane ekosystemy w dolinie rzeki Regi i w strefie krawędziowej doliny na całej jej długości, na obszarze gminy Gryfice: zbiornik retencyjny Rejowice, ujściowy odcinek Gardominki z doliną Miedzny, wzgórze Wiatrogóra, kompleksy leśne wzdłuż doliny, park miejski i leśny oraz przywodne zabytki kultury materialnej nad Regą w Gryficach, wsie Dziadowo, Skalin i Borzęcin. Rega płynie w wąskiej dolinie, lokalnie o stromych skarpach.
  - Dolina Regi jest drogą migracji kilku gatunków ryb szlachetnych na tarliska, szlakiem migracji oraz miejscem bytowania wielu innych gatunków fauny, w tym również chronionych strefowo, jest także stanowiskiem wielu cennych rzadkich gatunków flory - jest ważnym korytarzem ekologicznym o ponadregionalnym znaczeniu.
- "Trzęsacz"
  - zespół obejmuje fragment intensywnie abradowanego brzegu klifowego ze stanowiskiem dokumentacyjnym przyrody nieożywionej, wraz z pasem plaży do linii brzegowej oraz ruiną kościoła i fragmentem cmentarza przykościelnego, odcinek wybrzeża do drogi Trzęsacz-Rewal zawierający otwarte pasmo widokowe na morze.
- "Niechorze"
  - z pasem linii brzegowej oraz teren wysoczyzny do drogi Śliwin- Niechorze. Szczególną atrakcją zespołu jest latarnia morska wybudowana w 1870 roku na koronie klifu na wysokości 21 m n. p. m. Stok klifu u podnóża latarni jest chroniony opaską betonową z zespołem ostróg. Latarnia jest dominantą architektoniczną wyróżniającą się w krajobrazie nadmorskim i stanowi trwały pomnik historii i techniki.

- Kanał Liwia Łuża"
  - zespół obejmuje kanał Liwia Łuża przecinający mierzeję łącząc jezioro Liwia Łuża z morzem, wąski pas nadbrzeżny po obu stronach kanału na północ od linii kolejki wąskotorowej oraz strefę plaży z fragmentami wałów wydmowych przy wejściu kanału do morza.
  - Obszar ten charakteryzuje się specyficzną zmiennością krajobrazu pozostającego pod wpływem zachodzących współcześnie procesów geomorfologiczno -hydrologicznych związanych z okresową wymianą wód pomiędzy jeziorem a morzem. Widocznymi skutkami tej naturogenicznego działania przyrody jest przepływ wody w kanale od lub do morza, tworzenie się stożka delty wstecznej usypywanej na obszarze rezerwatu przy wyjściu kanału z jeziora, przemieszczanie się lub zasypywanie wejścia kanału do morza i usypywanie okresowych, nietrwałych stożków napływowych w strefie plaży.
- "Bielikowe Wydmy"
  - zespół obejmuje kilka charakterystycznych pagórów wydm śródlądowych znajdujących się w kompleksie leśnym „Liwski Las” we wschodniej części gminy pomiędzy morzem a pradoliną przymorską. Najwyższy szczyt osiąga 35 m n. p. m., grupa niższych pagórów liczy 25 – 30 m n. p. m. (Sowie Góra 28 m n. p. m.). Na wierzchołkach i stokach niektórych pagórów znajdują się polany stanowiące atrakcyjne punkty widokowe na rozległą panoramę doliny Regi i miasto Trzebiatów oraz morze.

Na terenie powiatu znajdują się ponad 80 pomników przyrody oraz drzewa o charakterze pomnikowym, zlokalizowane m.in. w parkach miejskich, zespołach zabytkowo-parkowych.

Jakość wód i stosunki wodne

Powiat Gryficki posiada znaczne zasoby wód powierzchniowych. Od północy, na odcinku od Pobierowa do Rogowa graniczy z Bałtykiem. Układ hydrologiczny powiatu tworzą wody powierzchniowe i podziemne. Do wód powierzchniowych zaliczamy wody śródlądowe- jeziora, rzeki i inne drobniejsze ciekły oraz kanały melioracyjne.

Według podziału hydrograficznego Polski powiat gryficki położony jest w granicach czterech głównych obszarów zlewniowych:

- zlewni rzeki Regi,
- zlewni rzeki Dziwny ,
- zlewni jeziora Resko Przymorskie,
- zlewni przymorza od Dziwny do Regi.

Główna oś hydrologiczna powiatu stanowi Rega. Jest to jedna z największych rzek Pomorza i druga pod względem wielkości zasobów wodnych rzeka byłego województwa szczecińskiego. Rzeką Rega charakteryzuje się dość znaczna gęstością sieci rzecznych. Według badań WIOŚ w Szczecinie

wody powiatu gryfickiego w 2008 roku określić można jako wody o stanie złym. Jedynie Rega na odcinku od zbiornika Likowo do zbiornika Rejowice wyróżnia się stanem dobrym.

Obszar powiat gryfickiego charakteryzuje się niskim wskaźnikiem jeziorności poniżej 1% przy średniej wojewódzkiej 2,17%.

Wody podziemne są jednym z ważniejszych bogactw naturalnych decydujących o rozwoju regionu. Na obszarze powiatu znajdują się Zbiorniki Wód Podziemnych, które stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę pitną. Wskaźnikami przekraczającymi normy dla wód przeznaczonych do spożycia w 2007 roku, według Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jest żelazo w trzech z pięciu punktów pomiarowych, następnie mangan w dwóch punktach oraz sód w miejscowości Rogozina.

Pod względem zawartości azotanów, wody powiatu sklasyfikowano jako wody bardzo dobrej jakości (Ocena wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych).

Powierzchnia ziemi

Użytki rolne zajmują 66,1 % powierzchni powiatu, co świadczy o jego rolniczym charakterze. Lasy zajmują 20,3 % powierzchni. W zastawieniu z długą morską linią brzegową oraz rzeką Regą, stanowi to duże możliwości rozwoju usług turystycznych.

Jakość gleb na terenie powiatu gryfickiego jest przeciętna, z przewagą gleb III, IV, V klasy bonitacyjnej. Gleby te w większości wymagają poprawy ich właściwości, poprzez zwiększenie zawartości próchnicy i podniesienie wartości pH. Zawartość metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo w powiecie odpowiada przeciętnej zawartości metali w glebach województwa zachodniopomorskiego i w Polsce. Nie stwierdzono terenów, które pod względem zawartości metali ciężkich kwalifikowałyby się do wyłączenia z produkcji rolnej. Użytki rolne na terenie powiatu to gleby bez zanieczyszczeń, o naturalnych zawartościach metali ciężkich, nadające się pod wszystkie uprawy ogrodnicze i rolnicze. Taka struktura gleb umożliwia prowadzenie dość intensywnej produkcji roślinnej i zwierzęcej w większości gospodarstw. Struktura agrarna jest w powiecie gryfickim dość korzystna, ponieważ większość gospodarstw zajmuje obszar w przedziale 10 – 60 ha. Większość gleb będących obecnie w rekach prywatnych właścicieli i spółek produkcyjnych należała wcześniej do Państwowych Gospodarstw Rolnych. Ze względu na walory turystyczne powiatu wskazany byłby na tym obszarze rozwój rolnictwa ekologicznego, które może być mechanizmem umożliwiającym rozwój agroturystyki.

Powietrze

Powiat gryficki charakteryzuje się niewielką ilością źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza. Z jego obszaru pochodzi zaledwie 0,065% emisji całkowitej zanieczyszczeń gazowych (SO₂, NO₂ i CO) oraz 0,73% zanieczyszczeń pyłowych województwa zachodniopomorskiego, z tego prawie 100%

pochodzi z miasta Gryfice.

Na terenie powiatu istnieje niewielka ilość punktowych źródeł zanieczyszczeń, wynikająca z małej ilości dużych podmiotów gospodarczych oraz, w przypadku gmin Rewal i Trzebiatów, przynależności do pasa nadmorskiego zakaz prowadzenia działalności przemysłowej (poza podstawową spożywcą). Głównym przedsiębiorstwem zanieczyszczającym powietrze atmosferyczne jest obecnie „POOL-SPA” Sp. z o.o. Będący producentem wanien akrylowych. W roku 2001 przeprowadzona kontrola wykazała przekroczenie dopuszczalnej emisji styrenu, lecz karę odroczone ze względu na wybudowanie instalacji do jego absorpcji.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powiatu są szlaki komunikacyjne. Szczególnie uciążliwe są zanieczyszczenia gazowe powstające w trakcie spalania paliw przez pojazdy mechaniczne. Emisja zanieczyszczeń związana ze szlakami komunikacyjnymi nasila się w sezonie rekreacyjnym, gdy wzrasta ruch na trasach prowadzących do miejscowości nadmorskich.

Hałas

Na terenie powiatu Gryfickiego prowadzono badania natężenie ruchu drogowego. Jest to o tyle istotne w kontekście ochrony środowiska, że intensywność ruchu drogowego umożliwia przybliżone określenie poziomu hałasu jak również poziomu zanieczyszczeń komunikacyjnych powstałych na danej trasie. Na tej podstawie można stwierdzić, że najintensywniejszym ruchem drogowym charakteryzują się następujące miejscowości znajdujące się na przecięciu istotnych szlaki komunikacyjnych:

Płoty – droga nr 6, 108 i 109,

Gryfice – droga nr 105, 109 i 110,

Trzebiatów – droga nr 109,102,103,

Przy sporządzaniu map akustycznych powiatu punkty te powinny być w pierwszej kolejności objęte badaniami terenowymi.

Gospodarka odpadami

Gminy Powiatu gryfickiego (z wyjątkiem Gminy Brojce od 2007r) należą do Celowego Związku Gmin R-XXI powołanego celem wspólnego planowania i wykonywania zadań z zakresu ochrony środowiska, przyrody w szczególności:

- realizacji Kompleksowego Regionalnego Programu Gospodarki Odpadami,
- wybudowania Zakładu Gospodarowania Odpadami a następnie jego eksploatacja,
- budowy i prowadzenia schroniska dla zwierząt.

W związku ze specyfiką analizowanego terenu, tj. o charakterze rolniczym, bez uciążliwego dla środowiska przemysłu, powstają tu głównie odpady komunalne (od ludności i z obiektów infrastruktury społecznej). W skład odpadów komunalnych, powstających na omawianym obszarze, wchodzi przede wszystkim odpady z gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej i

obsługi ludności. Szacuje się, iż w ciągu roku mieszkańcy powiatu wytwarzają około 19 100 Mg odpadów komunalnych. Trafiają one głównie na składowiska. W powiecie istnieje pięć obiektów tego typu:

- Składowisko Smolęcín, Gmina Gryfice,
- Składowisko Włodarka, Gmina Trzebiatów,
- Składowisko Kusin, Gmina Karnice,
- Składowisko Dargosław, Gmina Brojce,
- Składowisko Wilczyniec, Gmina Płoty.

Mogilniki

Najbardziej niebezpieczne substancje przez bardzo długi czas składowano w tzw. mogilnikach, najczęściej występujących w postaci uszczelnionych betonowych magazynów. Mogilniki wykorzystywane do deponowania przeterminowanych środków ochrony roślin stanowią zdecydowaną większość tego typu obiektów w Polsce i najczęściej nie były one skonstruowane w sposób uniemożliwiający kontakt chemikaliów ze środowiskiem. Mogilniki można podzielić na pięć kategorii ze względu na prawdopodobieństwo uwolnienia ich zawartości do środowiska z uwzględnieniem następujących kryteriów (na podstawie danych z 2003 r. Instytutu Ochrony Roślin, punktu kontaktowego Konwencji Sztokholmskiej):

- konstrukcji (dół ziemny, osłony betonowe, zbiorniki betonowe, stare obiekty wojskowe),
- lokalizacji względem głównych zbiorników wód podziemnych,
- zawartości (stan skupienia, pestycydy TZO, inne substancje niebezpieczne),
- wiedzy w zakresie skażeń gruntów w wyniku uwolnień (obiekt monitorowany).

Podział mogilników:

- Kategoria I - mogilniki w postaci dołów ziemnych bez izolacji wodnej lub wykładane folią z tworzywa sztucznego
- Kategoria II - mogilniki zlokalizowane w sąsiedztwie ujęć wodnych, wód powierzchniowych, na terenach podmokłych lub zagrożone zalewaniem
- Kategoria III - mogilniki, inne niż kategoria I i II, przy których stwierdzono zanieczyszczenie gruntów i/lub wód podziemnych
- Kategoria IV - mogilniki w bunkrach wojskowych, itp.
- Kategoria V - pozostałe mogilniki

Obecnie, mniej więcej od 1999r., w poszczególnych województwach trwa systematyczna likwidacja mogilników na terenie naszego kraju, której zakończenie planowane jest na rok 2010. Pierwszy etap procesu na terenie województwa zachodniopomorskiego przeprowadzony został w latach 2001-2002. Zlikwidowanych zostało wówczas jedenaście mogilników stanowiących największe zagrożenie dla środowiska. Pozostałe 27 składowisk zlikwidowanych miało być w 2006 roku, lecz, ze

względu na brak środków na realizację zadania, prace przerwano. List intencyjny w sprawie likwidacji pozostałych mogiłników podpisany został w kwietniu 2009 roku.

W powiecie gryfickim zlokalizowane są obecnie następujące mogiłniki:

- Brojce - kategoria V,
- Bądkowo (gmina Płoty) - kategoria V,
- Gołańcz Pomorska (gmina Trzebiatów),
- Kołomąć (gmina Gryfice).

Komunalne osady ściekowe

W powiecie gryfickim funkcjonuje 12 oczyszczalni ścieków. W związku z działalnością oczyszczalni powstają odpady takie jak skratki, piasek z piaskowników, komunalny osad ściekowy oraz tłuszcze. W trakcie kontroli ustalono, że oczyszczalnia posiada decyzję zezwalającą na wytwarzanie odpadów, wydaną przez Starostwo Powiatowe w Gryficach. Skratki przekazywane są do unieszkodliwienia, natomiast osady wraz z piaskiem są kompostowane. Po przeprowadzeniu procesu stabilizacji, osady przekazywane są rolnikom w celu zastosowania jako nawóz. Oczyszczalnia prowadzi wymagane analizy osadów oraz gleb, na których mają być stosowane.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Spośród pozytywnych procesów, które mają wpływ na poprawę stanu środowiska w powiecie Gryfickim wymienić należy:

- zapobieganie powstawaniu emisji tlenków siarki, azotu oraz pyłów do atmosfery (dotyczy zwłaszcza sektora energetycznego);
- poprawę jakości powietrza atmosferycznego w szczególności w mieście Gryfice;
- racjonalizację wykorzystania zasobów wodnych, głównie w sektorze przemysłowym i komunalnym;
- poprawę jakości wód powierzchniowych szczególnie w zakresie wskaźników fizyczno-chemicznych;
- wzrost skuteczności gospodarowania odpadami;
- utrzymanie pozytywnych trendów w dziedzinie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, głównie w zakresie obszarów chronionych;
- realizację systemu obszarów chronionych NATURA 2000.

Do negatywnych zjawisk występujących na terenie powiatu, należą natomiast:

- zły stan powietrza w mieście oraz wzdłuż głównych tras komunikacyjnych spowodowany emisjami niskimi oraz spalinami z samochodów (pył zawieszony, tlenki azotu);
- niezadowalający stan czystości wód powierzchniowych;
- niewłaściwy system gospodarowania odpadami, głównie komunalnymi, niski odsetek odpadów podlegających odzyskowi oraz przetwarzaniu, brak skutecznych programów produkcji bezodpadowej i małoodpadowej;
- zagrożenia przyrody ożywionej przez różnego rodzaju inwestycje, wzmożony ruch turystyczny, transport.

Na terenie powiatu Gryfickiego istnieją również inne zagrożenia środowiska przyrodniczego, takie jak: zanieczyszczenia gleb oraz ich degradacja biologiczna oraz nadmierny hałas.

W przypadku braku realizacji Aktualizacji Programu, a co za tym idzie rezygnacji z przewidzianych w nim inwestycji, należy przypuszczać, iż nastąpi pogorszenie obecnego stanu środowiska, głównie w zakresie:

- jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- gospodarki odpadami;
- zagrożenia hałasem, terenów pozostających pod presją negatywnego oddziaływania ruchu komunikacyjnego;
- jakości powietrza;
- zagrożenia dla obszarów preferowanych do objęcia ochroną prawną, jak dotąd nie chronionych.

Zanieczyszczenie środowiska będzie stopniowo wzrastać, a negatywne oddziaływanie antropopresji będzie coraz bardziej intensywne. Rozwój gospodarczy rejonu, a co za tym idzie wzrost inwestycji przemysłowych i poziomu konsumpcji, skutkować będzie zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo oraz zwiększenie zapotrzebowania na surowce i pogorszenie wszystkich elementów środowiska.

Tereny cenne przyrodniczo narażone będą na stopniową degradację, wynikającą z pogarszającego się stanu środowiska głównie wzrostu stopnia zanieczyszczeń wód, gleb, powietrza oraz intensyfikacji hałasu. Pogarszający się stan środowiska zniweluje możliwości zachowania różnorodności biologicznej oraz spowoduje pogorszenie walorów krajobrazowych na terenie powiatu.

Brak inwestycji w zakresie ochrony wód, wzrost ilości ścieków i brak możliwości ich oczyszczania, może skutkować odprowadzaniem ścieków nieoczyszczonych do wód powierzchniowych oraz degradację rzek i zbiorników wodnych. Klasa jakości rzek i cieków będzie stopniowo się pogarszać. Nieoczyszczone ścieki będą w znaczącym stopniu oddziaływać także na wody podziemne, a w związku z tym, na jakość wody do spożycia. Zmniejszenie zasobów wodnych i ewentualne obniżenie poziomu

zwierciadła wód gruntowych spowoduje zwiększenie zagrożenia suszą glebową. Brak realizacji zapisów Programu będzie prowadzić do zwiększenia zagrożenia powodziowego mieszkańców, co w przypadku powodzi skutkować może znacznymi stratami materialnymi i dużym zagrożeniem życia mieszkańców, a także niewielkimi możliwościami likwidacji skutków powodzi.

Rezygnacja z realizacji założeń Programu dotyczących ochrony gleb, spowoduje wzrost degradacji gleb, szczególnie na terenach o znacznym wykorzystaniu przemysłowym. Zmniejszy się także ilość gleb wykorzystywanych rolniczo.

Brak realizacji planowanych działań w zakresie ochrony powietrza zawartych w Programie może mieć negatywny wpływ na stan powietrza w mieście. Powstrzymanie wdrażania nowych technologii w miejsce dotychczasowych, przestarzałych technik charakteryzujących się wysoką energochłonnością, wodochłonnością oraz materiałochłonnością produkcji, a także dużą ilością wytwarzanych zanieczyszczeń spowodowałoby pogorszenie zarówno stanu powietrza atmosferycznego jak również warunków życia mieszkańców powiatu. Emisja transportowa wzrośnie w wyniku zwiększającej się liczby samochodów przy ich nie zawsze odpowiednim stanie technicznym oraz nieograniczonym ruchu pojazdów.

Hałas komunikacyjny jest przyczyną utrzymującej się degradacji środowiska. Nie realizowanie inwestycji komunikacyjnych, polegających na modernizacji i budowie nowych ciągów komunikacji, wyprowadzeniu ruchu tranzytowego i komunikacyjnego z centrum miast, stosowaniu urządzeń eliminujących rozprzestrzenianie się hałasu nie spowoduje poprawy klimatu akustycznego środowiska.

Brak realizacji inwestycji związanych z budową i modernizacją kompleksowych systemów gospodarowania odpadami przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska, wzrostu zagrożenia skażenia wód powierzchniowych i podziemnych, gleb oraz powietrza atmosferycznego.

W przypadku, gdy Program Ochrony Środowiska nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się stale pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wrastać, realizacja Programu jest więc konieczna.

2.2. Stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Tereny, na których przewiduje się znaczące oddziaływanie realizacji działań Programu Ochrony Środowiska to przede wszystkim te, na których będzie się wykorzystywać zasoby środowiska dla rozwoju gospodarczego, podnoszenia jakości życia społeczności, rozwoju infrastruktury drogowej, komunikacyjnej i technicznej.

W przypadku realizacji zaprojektowanych przedsięwzięć w Programie Ochrony Środowiska nastąpi:

- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- zachowanie różnorodności ekologicznej i terenów cennych przyrodniczo;
- podnoszenie walorów krajobrazowych;
- polepszenie jakości powietrza;
- minimalizacja zużycia surowców, wody, kopalin;
- polepszenie stanu i ochrona zabytków.

Zadania realizowane w Programie Ochrony Środowiska przyczynią się do ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poprawy stosunków wodnych, a także zabezpieczenia mieszkańców przed powodzią. Bardzo duże znaczenie mają inwestycje w zakresie wodociągów, które przyczynią się do poprawy jakości wody pitnej, jednocześnie podnosząc standard życia mieszkańców. Uzbrojenie wszystkich zamieszkałych rejonów, skutkować będzie poprawą jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe nie będą miały już wpływu na jakość wód – ścieki będą odprowadzane systemem kanalizacji do nowoczesnej oczyszczalni, która skutecznie usuwa zanieczyszczenia. Pomimo bardzo dobrego wpływu oczyszczalni na środowisko przyrodnicze jej funkcjonowanie powoduje także negatywne skutki, głównie uciążliwości odorowe, a także emisje i wzrost wytwarzanych odpadów. Prawidłowo funkcjonujący system zagospodarowania powstających odpadów, efektywnie niweluje negatywny wpływ oczyszczalni. Skuteczny i nowoczesny system oczyszczania powoduje, iż emisja ścieków nie wpływa na pogorszenie jakości wód rzeki Regi, która i tak niesie wody niskiej klasy. Program Ochrony Środowiska przewiduje budowę oczyszczalni ścieków spełniających najwyższe standardy, inne oczyszczalnie zostaną zamknięte. Uzbrojenie terenu powiatu, skutkować będzie zmniejszeniem ilości odprowadzanych ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych. Realizacja tych działań jest niezbędna i korzystna dla środowiska, szczególnie dla poprawy jakości i zasobów wód.

Kolejnym z priorytetów jest zapewnienie miastu bezpieczeństwa na wypadek powodzi, co związane jest z wieloma inwestycjami z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Inwestycje te leżą w zakresie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Budowa i modernizacja urządzeń przeciwpowodziowych, obiektów hydrotechnicznych może niekorzystnie wpływać na środowisko przyrodnicze. Niekorzystne oddziaływanie dotyczy głównie zmian w ukształtowaniu terenów, a także zmian w krajobrazie przyrodniczym. Jazy na rzekach mogą negatywnie oddziaływać na organizmy wodne, gdyż powodują przerwanie ciągłości biologicznej rzeki. Sytuacja taka może ograniczać możliwości migracji różnych organizmów wodnych w szczególności ryb. Budowa urządzeń czy wałów przeciwpowodziowych powoduje zmiany w naturalnym krajobrazie i środowisku. Przy budowie wałów przeciwpowodziowych przekształceniu ulegają naturalne doliny rzeczne, a zniszczeniu ulegają siedliska

tam występujące. Działania takie są jednak konieczne, ponieważ mają na celu ochronę ludności miasta przed powodzią. Wszelkie planowane zabiegi melioracyjne pozwalają utrzymać właściwe stosunki wodne w glebach powstrzymując ich degradację. Melioracje jednak powinny być prowadzone w sposób, który nie doprowadzi do osuszenia oczek wodnych, stanowiących element krajobrazu oraz specyficzne ekosystemy.

W celu poprawy systemu gospodarki odpadami należy dążyć do minimalizowania ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, w tym ulegających biodegradacji oraz wdrażać nowoczesne systemy ich odzysku i unieszkodliwiania, w celu osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku oraz redukcji ilości odpadów kierowanych do składowania. W celu rozwiązania problemów środowiskowych i promowania racjonalnej gospodarki odpadami w Aktualizacji Programu Środowiska zaproponowano cele i kierunki działań. W województwie zachodniopomorskim powołano Celowy Związek Gmin R-XXI, który zrzesza 28 gmin województwa, w tym gminy Gryfice, Karnice, Płoty, Rewal oraz Trzebiatów. Głównym zadaniem Związku jest budowa nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami obejmującego wszystkie gminy członkowskie. Szczegółowo priorytety te zostały opisane w Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Gryfice. Opracowanie to stanowi odrębny dokument.

2.3. Istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Na terenie powiatu występują wszystkie nizinne typy siedliskowe lasu. Tak duże zróżnicowanie przyrodnicze stwarza wielu gatunkom roślin i zwierząt doskonałe warunki bytowania, dzięki czemu w obszarach leśnych spotkać można wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt. Występują także ostoje przyrody:

- Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski,
- Rezerwat przyrody "Wrzosowisko Sowno",
- Rezerwat przyrody "Jezioro Liwia Łuża",
- Rezerwat przyrody "Roby",
- Zespoły Przyrodniczo – Krajobrazowe:
  - "Dolina Regi",
  - "Trzęsacz",
  - "Niechorze",
  - "Kanał Liwia Łuża",
  - "Bielikowe Wydmy".

Obszary Specjalnej Ochrony Natura 2000 oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk znajdujące się na terenie powiatu gryfickiego:

- Zatoka Pomorska (PLB990003);
- Wybrzeże Trzebiatowskie (PLB320010);
- Trzebiatowsko-Kołobrzski Pas Nadmorski (PLH320017);
- Ostoja na Zatoce Pomorskiej (PLH990002);
- Dorzecze Regi
- Rybokarskie Buczyny
- Dąbrowy Łukęcińskie

Jedynymi problemami mogą być, te, które dotyczą lokalizacji nowej zabudowy w tym rekreacyjnej, pozyskiwania kopalin oraz przekształceń rzeźby terenu. Priorytetem na obszarach Natura 2000 jest utrzymanie istniejących warunków siedliskowych oraz zachowanie ciągłości systemu powiązań ekologicznych. Może to powodować utrudnienia w realizacji Programu związane z ograniczeniem możliwości gospodarczego wykorzystania terenu w tym:

- zagospodarowanie terenów zalewowych, zwłaszcza w dolinach rzecznych,
- lokalizację nowej zabudowy, w szczególności obiektami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko,
- dopuszczanie realizacji sieci urządzeń infrastruktury technicznej,
- możliwości budowy i przebudowy dróg publicznych,
- regulacje rzek i mniejszych cieków,
- budowę obiektów małej retencji i wykorzystanie energii odnawialnej,
- możliwości pozyskiwania kopalin.

Podczas wykonywania tych prac konieczne jest omijanie obszarów cennych przyrodniczo, a tym samym zachowanie wartości przyrodniczej terenu, natomiast przy modernizacji istniejących odcinków dróg ograniczanie wycinki drzew przydrożnych. W związku z tym, że na obszarach chronionych występują ściśle określone zakazy i ograniczenia nie przewiduje się, aby dopuszczono do realizacji przedsięwzięć mogących niekorzystnie wpłynąć na przyrodę tych terenów.

Niektóre z wyżej wymienionych prac będą wykonywane na terenach znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów chronionych. Jednak nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć, które mogłyby pogorszyć warunki bytowania ptaków lub zagrażać stanowiskom siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000. Niewątpliwie realizacja przedsięwzięć będzie oddziaływać na obszary prawnie chronione. Wpływ na te obszary może być negatywny z pewnością na etapie ich realizacji np. związanych z modernizacją i przebudową dróg.

Niska jakość wód płynących niekorzystnie wpływa na obszary chronione. Rzeki, przy których zlokalizowane są te obszary stanowią dla nich główną bazę zasobów wodnych. Wody rzek stanowią źródło wody pitnej, z której korzysta ptactwo i inne zwierzęta. Dodatkowo w miejscach gdzie następuje ewentualny drenaż wód rzecznych, występuje migracja zanieczyszczeń, które mogą skażić gleby i wody

podziemne. Pośrednio do rzek trafiają zanieczyszczenia pochodzące z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych – zanieczyszczenia przedostają się do wód gruntowych, które drenowane są przez rowy i ciekі, a przez nie trafiają do większych rzek. Całkowite uzbrojenie obszaru powiatu pozwoli na redukcję zanieczyszczeń, likwidację punktowych źródeł zanieczyszczeń oraz poprawę jakości wód powierzchniowych. Przedsięwzięcia te bez wątpienia ograniczą zanieczyszczenie wód otwartych predysponowanych dla użytkowania w celach wypoczynkowych, które występują głównie na terenach chronionych.

Uciążliwości związane z wykonywaniem wyżej wymienionych prac będą miały miejsce wyłącznie podczas ich realizacji. Przeprowadzenie tych inwestycji przyczyni się nie tylko do poprawy warunków życia mieszkańców, ale przede wszystkim będzie miało pozytywny wpływ na poprawę stanu środowiska. Podsumowując należy stwierdzić, iż realizacja działań zawartych w Aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfice” nie spowoduje większych negatywnych zmian w środowisku przyrodniczym oraz nie wpłynie niekorzystnie na walory przyrodnicze i krajobrazowe obszarów chronionych miasta, pod warunkiem przestrzegania zakazów i ograniczeń obowiązujących na tych obszarach.

2.4. Cele ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Polityka ochrony środowiska jest jedną z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej o najszerszym zasięgu. Rozporządzenia, dyrektywy i strategie przyjmowane w jej ramach mają wpływ nie tylko na stan środowiska, ale również na wiele dziedzin życia.

Podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Unię Europejską w 2002 roku jest VI Program Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska „Środowisko 2010: nasza przyszłość nasz wybór”. Określa główne priorytety oraz zaplanowane działania w dziedzinie ochrony środowiska.

Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzedniego programu z 1992 roku oraz jego ocena spowodowały, że nowy program działań na rzecz ochrony środowiska stanowi ramy dla polityki wspólnotowej w dziedzinie ochrony środowiska na okres dziesięciu lat (2001-2010).

Program ten jest strategiczny, w zakresie, w jakim stanowi on podstawę dla polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej podczas całego dziesięciolecia. Ogólnie rzecz ujmując, jego głównym celem jest określenie priorytetowych działań w dziedzinie ochrony środowiska, co pozwoli na skuteczną odpowiedź zarówno na wyzwania stawiane w wymiarze całego globu, jak i na określone problemy napotkane na szczeblu wspólnotowym, krajowym, regionalnym czy lokalnym. Jedną z

głównych innowacji szóstego programu, wyróżniającą go spośród poprzednich programów jest wprowadzenie strategii tematycznych: m. in. dotyczącą ochrony gleby, ochrony i zachowania środowiska morskiego, zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, środowiska miejskiego, zarządzania zasobami naturalnymi, utylizacji odpadów.

Podstawowym dokumentem krajowym w zakresie ochrony środowiska jest „Polityka ekologiczna państwa 2007-2010 z perspektywą do 2014”. Jest ona uszczegółowieniem i aktualizacją „II Polityki ekologicznej państwa”. Dokument określa cele i zadania o charakterze systemowym ważne dla stworzenia warunków do wykonywania priorytetów ochrony środowiska. Jako podstawowy warunek skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa wymienia się respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarowania. Określa zasady i sposoby ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody. Wskazuje na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego państwa, w tym przez znaczny wzrost lesistości, utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000, ochronę terenów wodno-błotnych i poprawę stanu czystości wód powierzchniowych. Obliguje do zrównoważonego wykorzystywania surowców, materiałów, wody i energii oraz do coraz większego rozwoju energetyki odnawialnej, nakazuje kształtowanie stosunków wodnych i ochronę przed powodzią. Jednym z celów polityki ekologicznej jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikające z narażenia na szkodliwe dla człowieka czynniki środowiskowe. Polityka ekologiczna wskazuje na konieczność poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego, ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych i poważnymi awariami przemysłowymi, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz uporządkowanie gospodarki odpadami. Określa nakłady na realizację działań objętych polityką oraz źródła jej finansowania.

Polityka ekologiczna państwa wskazuje, że zgodnie z założeniami VI Programu UE realizacja zrównoważonego rozwoju ma nastąpić poprzez poprawę środowiska i jakości życia obywateli UE. Poprawa środowiska ma nastąpić między innymi wskutek działań takich jak:

- znaczny wzrost lesistości Europy; w Polsce zakłada się wzrost lesistości z 28,5% (2001 r.) do 30% (do roku 2020), a w dalszej perspektywie nawet do 32-33%;
- utworzenie europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 obejmującej dotychczas ok. 15% powierzchni państw członkowskich Unii Europejskiej;
- ochronę terenów wodno – błotnych;
- poprawę stanu czystości wód powierzchniowych (płynących, stojących i morskich); jest to zadanie szczególnie trudne w Polsce wobec powszechnego zanieczyszczenia wód powierzchniowych.

W sytuacji kurczących się zasobów, coraz trudniejszej dostępności oraz rosnących kosztów pozyskiwania surowców, wody i energii niezbędny jest przede wszystkim, nie tylko ze względów ekologicznych, ale także gospodarczych i społecznych, wzrost efektywności ich wykorzystania, tj.

zmniejszenie ich zużycia na jednostkę produktu, jednostkową wartość usługi, statystycznego konsumenta, itp. bez pogarszania standardu życiowego ludności i perspektyw rozwojowych gospodarki. Konieczne jest podtrzymanie dotychczasowych pozytywnych tendencji w tym zakresie, między innymi kontynuacja podjętych działań w zakresie racjonalizacji zużycia wody, szczególnie poprzez wdrażanie najlepszych dostępnych technik (BAT) w przemyśle, w działalności produkcyjnej, usługowej i w gospodarstwach domowych.

2.5.Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

W rozdziale tym dokonano oceny oddziaływania na środowisko przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska działań oraz planowanych przedsięwzięć. Ocenę przedstawiono w skali następujących oddziaływań:

- pozytywne/ negatywne/ brak oddziaływania;

a poza nimi oceniono dodatkowo poszczególne priorytety oddziaływania:

- bezpośrednie/ pośrednie;
- krótkotrwałe/ średniotrwałe/ długotrwałe;
- stałe/ chwilowe.

Oceny dokonano na podstawie stymulacji i przewidywanych skutków realizacji poszczególnych przedsięwzięć na poszczególne priorytety środowiska:

1. Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta;
2. Ludzie;
3. Woda;
4. Powietrze;
5. Powierzchnia ziemi;
6. Krajobraz;
7. Klimat;
8. Zasoby naturalne;
9. Zabytki;
10. Dobra materialne.

Poprzez oddziaływanie negatywne rozumie się oddziaływanie prowadzące do ujemnych skutków, pomniejszające wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne powodujące szkody w środowisku jak i stwarzające zagrożenie dla środowiska.

Oddziaływania pozytywne, to takie oddziaływania, których realizacja przynosi lub doprowadzi do poprawy stanu środowiska.

Brak oddziaływania występuje wtedy, gdy dane przedsięwzięcie nie ingeruje w jakość środowiska i nie oddziałuje na poszczególne jego elementy lub ich wpływ jest minimalny.

Przedsięwzięcie/działania	Potencjalne elementy środowiskowe na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia										Uwagi		
	1 Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta	2 Ludzie	3 Woda	4 Powietrze	5 Powierzchnia ziemi	6 Krajobraz	7 Klimat	8 Zasoby naturalne	9 Zabytki	10 Dobra materialne	Bezpośrednie (B)/ pośrednie (P)	krótco(K)/ średnio(S)- /długo(D)- / -trwałe	stałe(S)/ chwilowe (C)
Budowa sieci wodociągowej przesyłowej Bielikowo - Mołstowo - Łatno wraz z siecią rozdzielczą w miejscowości Mołstowo i Łatno oraz sieci wodociągowej przesyłowej Dargosław - Darzewo wraz z siecią rozdzielczą w miejscowości Dargosław, modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w miejscowościach Bielikowo i Darzewo (Gmina Brojce)											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodnokanalizacyjnej na terenie całej gminy: budowa sieci wodociągowych przesyłowych między miejscowościami gminy Brojce, modernizacja sieci wodociągowych wewnętrznych, budowa sieci kanalizacyjnych przesyłowych między miejscowościami gminy Brojce, budowa sieci kanalizacyjnych wewnętrznych, budowa sieci wewnętrznych kanalizacyjnych w małych miejscowościach i koloniach gminy Brojce zakończonych "przydomowymi" oczyszczalniami.											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Budowa dróg gminnych i dróg transportu rolniczego w Gminie Brojce											2-B 4-B 6-B	2-D 4-D 6-D	2-S 4-S 6-S
Kompleksowa gazyfikacja Gminy Brojce											4-B	4-D	4-S

Przedsięwzięcie/działania	Potencjalne elementy środowiskowe na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia										Uwagi		
	1 Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta	2 Ludzie	3 Woda	4 Powietrze	5 Powierzchnia ziemi	6 Krajobraz	7 Klimat	8 Zasoby naturalne	9 Zabytki	10 Dobra materialne	Bezpośrednie (B)/ pośrednie (P)	krótko(K)/ średnio(S)- /długo(D)- / -trwałe	stałe(S)/ chwilowe (C)
„Budowa sieci wodociagowych i kanalizacyjnych w 11 miejscowościach na terenie gminy Gryfice (Borzyszewo, Skalin, Dziadowo, Zacisze, Zagórcze, Zaleszczyce, Świeszewo 3 kolonie, Przybiernówko kolonia, Popiele, Borzęcin, Otok) oraz wymiana sieci z rur azbestocementowych w Gryficach											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Modernizacja i przebudowa dróg powiatowych w Gminie Gryfice oraz w Powiecie											1-B 2-B 4-B 6-B	1-D 2-D 4-D 6-D	1-S 2-S 4-S 6-S
Rewitalizacja Gospodarki ściekowej Gminy Płoty (w ramach projektu ZM UMiGDRb do Funduszu spójności											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Budowa regionalnego zakładu Gospodarowania Odpadami (Gmina Płoty)											2-B 4-B 6-B	2-D 4-D 6-D	2-S 4-S 6-S
Rozwiązanie gospodarki wodnościekowej Gminy w Płotach (w ramach projektu ZM UMiGDRb do Funduszu spójności)											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Rozbudowa i modernizacja systemu dróg gminnych w Gminie Płoty											2-B 4-B 6-B	2-D 4-D 6-D	2-S 4-S 6-S
Budowa sieci wodnokanalizacyjnej w Gminie Rewal											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S

Przedsięwzięcie/działania	Potencjalne elementy środowiskowe na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia										Uwagi		
	1 Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta	2 Ludzie	3 Woda	4 Powietrze	5 Powierzchnia ziemi	6 Krajobraz	7 Klimat	8 Zasoby naturalne	9 Zabytki	10 Dobra materialne	Bezpośrednie (B)/ pośrednie (P)	krótko(K)/ średnio(S)- /długo(D)- / -trwałe	stałe(S)/ chwilowe (C)
Przebudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Pobierowie (Gmina Rewal)											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Budowa I przebudowa ulic w miejscowości Rewal											2-B 4-B 6-B	2-D 4-D 6-D	2-S 4-S 6-S
Budowa Kompostowni w Gminie Trzebiatów											2-B 4-B 6-B	2-D 4-D 6-D	2-S 4-S 6-S
Kanalizacja terenów wiejskich w Gminie Trzebiatów											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Likwidacja składowisk odpadów (Gmina Trzebiatów) nie spełniających wymagań ekologicznych: Opracowanie projektu likwidacji składowiska odpadów we Włodarce, Likwidacja dzikich składowisk odpadów											2-B 4-B 6-B	2-D 4-D 6-D	2-S 4-S 6-S
Przebudowa I modernizacja dróg na terenie gminy Trzebiatów											2-B 4-B 6-B	2-D 4-D 6-D	2-S 4-S 6-S
Modernizacja i budowa sieci wodociągowej – Gmina Karnice											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S

Przedsięwzięcie/działania	Potencjalne elementy środowiskowe na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia										Uwagi		
	1 Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta	2 Ludzie	3 Woda	4 Powietrze	5 Powierzchnia ziemi	6 Krajobraz	7 Klimat	8 Zasoby naturalne	9 Zabytki	10 Dobra materialne	Bezpośrednie (B)/ pośrednie (P)	krótko(K)/ średnio(S)- /długo(D)- / -trwałe	stałe(S)/ chwilowe (C)
Modernizacja i budowa sieci kanalizacyjnej – budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Majszewo, – przebudowa kolektorów tłocznych oraz modernizacja 4 sztuk przepompowni ścieków w Karnicach											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Realizacja małej energetyki wodnej na terenie powiatu											3-B 5-B 6-B	3-D 5-D 6-D	3-S 5-S 6-S

OBJAŚNIENIA:

	oddziaływanie negatywne
	oddziaływanie pozytywne (poprawa stanu)
	brak oddziaływania

Źródło: Opracowanie własne.

1-10 – potencjalne elementy środowiskowe, na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia

B – bezpośrednie

P – pośrednie

krótko(K)/średnio(Ś)-/długo(D)-/-trwale

S – stałe

C – chwilowe

Zgodnie z powyższą tabelą największe zagrożenie dla środowiska stanowić będzie modernizacja i przebudowa dróg powiatowych, będzie ona wpływała negatywnie głównie na różnorodność biologiczną oraz realizacja małej energetyki wodnej na terenie powiatu.

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu przedmiotowej drogi na środowisko bytowania zwierząt, niezbędna jest budowa przejść dla zwierząt. W związku z zanieczyszczeniami gleby powstającymi na skutek funkcjonowania obwodnicy, przydrożne rośliny mogą wchłaniać metale ciężkie. Rośliny ulegać mogą zanieczyszczeniu głównie wskutek opadania pyłu, powstającego w wyniku eksploatacji dróg.

Wpływ przebudowy dróg na gleby polegać będzie na zanieczyszczeniu spalinami, które zawierają między innymi: produkty ropopochodne, metale ciężkie (ołów), pył ze ścieranych opon zawierających kadm. Przewiduje się iż, w odległości około 10 m od drogi, gleby będą ulegały zakwaszeniu oraz zwiększy się zawartość metali ciężkich, skutkiem czego będzie obniżenie żyzności gleby. Środki stosowane do zimowego utrzymania dróg mogą powodować zasolenie przydrożnych gleb.

Przy realizacji koncepcji budowy zbiorników małej retencji należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych

3. Przedstawia

3.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, sieć gazowa a także w fazie realizacji i eksploatacji drogi, zbiorniki retencyjne, urządzenia

hydrotechniczne i przeciwpowodziowe. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów o rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Według art. 3 ustępu 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 nr 111, poz. 708 z późn. zm.) jako kompensacje przyrodniczą „rozumie się zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych”. Art. 75 ustęp 5 tejże ustawy mówi również, że „wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w przypadku przedsięwzięć, dla których była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, określa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje, przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko”. Kompensację przyrodniczą powinna poprzedzać dokładna analiza wszystkich możliwych wariantów wykonania przedsięwzięcia i wybór spośród nich rozwiązania najbardziej korzystnego dla środowiska, a także określać działania minimalizujące negatywny wpływ przedsięwzięcia na środowisko. W dalszej części opracowania przedstawiono propozycje rozwiązań łagodzących negatywne wpływy inwestycji na środowisko.

Przy realizacji koncepcji budowy zbiorników małej retencji należy tak planować prace budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. W celu zmniejszenia negatywnego wpływu budowli hydrotechnicznych na ciągłość cieków należy zaprojektować przepławki dla ryb. Dla eliminacji ujemnych dla środowiska skutków piętrzenia wody w zbiorniku retencyjnym, należy na etapie opracowywania koncepcji jego budowy, przewidzieć wykonanie systemów regulujących stosunki wodne na obszarach przyległych. Aby zapobiec eutrofizacji zbiornika należy w obrębie zlewni zbiornika zapewnić budowę kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz tworzyć strefy buforowe co ograniczy spływ substancji

biogennych z pól.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli na utrzymanie szlaków migracyjnych. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy uwzględnić w projekcie możliwość budowy ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

Omawiane przedsięwzięcie infrastrukturalne może wpływać negatywnie na środowisko zwłaszcza w trakcie realizacji inwestycji. W tym czasie ważne jest, aby zmniejszyć negatywne oddziaływanie wpływu sprzętu i środków transportu na środowisko poprzez dbanie o odpowiednią ich eksploatację oraz właściwą konstrukcję. Pojazdy wykorzystywane na budowach oraz maszyny, nie powinny być przeciążane i eksploatowane na najwyższych obrotach silników, ponieważ zwiększa to emisję spalin do powietrza.

Nasadzenia drzew wzdłuż tras komunikacyjnych będą wpływały na zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza. Szczególne znaczenie mają zadania związane z ochroną lasu oraz zwiększaniem lesistości, poprawiające stan zdrowotny oraz przywracające właściwą strukturę drzewostanu. Szczęólnego traktowania oraz szczególnej uwagi wymagają lasy prywatne, które ze względu na ich charakter i strukturę nie są w należyty sposób zagospodarowywane i chronione. Działania te mają wpływ na stan środowiska na jego zasoby wodne, powietrze, gleby, czy też pośrednio na zdrowie ludzkie, co wynika z wielorakich funkcji jakie pełnią lasy.

Powiat dąży do minimalizacji emisji ścieków i poprawy jakości wód. W tym celu podejmowane są wszelkie działania prowadzące do ograniczenia degradacji wód. Budowa sieci kanalizacyjnej spowoduje zmniejszenie zagrożenia dla wód powierzchniowych. Podobny skutek uzyska się także uświadamiając rolników o negatywnym wpływie zanieczyszczeń pochodzących z terenów rolniczych. Mając na uwadze zminimalizowanie emisji zanieczyszczeń do wód należy preferować rozwiązania kompleksowe dla poszczególnych rejonów, przy wykorzystaniu aktualnych postępów technologii oczyszczania oraz uwzględniając aspekty technologiczno - ekonomiczne rozwiązań wprowadzając nowoczesne technologie także w przemyśle i energetyce w celu zmniejszenia wodochłonności, materiałochłonności, energochłonności i odpadowości produkcji oraz redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska (BAT). Efektem tego jest likwidacja mało efektywnych oczyszczalni ścieków i kierowanie ścieków do instalacji oczyszczających spełniających najwyższe standardy, która skutecznie oczyszcza ścieki i wykazuje znaczną redukcję wskaźników zanieczyszczeń.

Planowane i realizowane inwestycje w zakresie gospodarki odpadami mają istotny wpływ na kształtowanie środowiska. Należy zatem dążyć do prawidłowego i racjonalnego zastosowania

urządzeń technologicznych, poprzez:

- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- tworzenie punktów dobrowolnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych stałych i mobilnych;
- systematyczne przejmowanie przez gminy strumienia odpadów wytwarzanych na jej terenie;
- edukację społeczeństwa (szczególnie dzieci i młodzieży) w zakresie segregacji odpadów;
- systematyczne wprowadzanie bezodpadowych i mało odpadowych technologii produkcji oraz wprowadzenie zasady stosowania najlepszych dostępnych technologii.

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Prognozy mają na celu radykalną poprawę stanu środowiska. W związku z dużym rozwojem Powiatu, infrastruktury drogowej, wzrostem inwestycji przemysłowych i poziomu konsumpcji, zwiększające zapotrzebowanie na obszary cenne przyrodniczo, brak realizacji zadań, ostatecznie doprowadzi do znaczącego pogorszenia stanu środowiska naturalnego.

Realizując inwestycję mającą na celu zmniejszenia dokuczliwości hałasu poprzez inwestycje drogowe, należy ograniczać presję na tereny wrażliwe i unikać barier zaburzających prawidłowe funkcjonowanie przyrody. Do rozwiązań ograniczających oddziaływanie drogi jako źródła hałasu i emisji spalin, należy budowa ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania jak budowa rond zamiast skrzyżowań, ograniczenia prędkości, wyprowadzanie ruchu pojazdów ciężkich z potoku ruchu, czy zastosowanie cichych nawierzchni. Jeśli dana inwestycja w dużym stopniu oddziałują na środowisko w taki sposób, iż istnieje możliwość degradacji cennych elementów przyrody, należy podjąć działania kompensacyjne.

Pozostałościami po odkrywkowej eksploatacji złóż surowców skalnych są wyrobiska. Aktualnie obowiązujące przepisy prawne narzucają na przedsiębiorcę wydobywającego kopalnię m.in. obowiązek rekultywacji powierzchni terenu przekształconej przez działalność górnictwa. Rekultywacja wyrobisk pogórnich polega na wykonywaniu przedsięwzięć projektowo-technicznych oraz organizacyjno-wykonawczych, których celem jest przywrócenie tym obiektom właściwości użytkowych i przyrodniczych. Rekultywacja terenów pogórnich prowadzona jest przez podejmowanie działań technicznych i biologicznych realizowanych w następujących etapach:

- rekultywacji wstępnej - przygotowaniu materiałów do przyszłej rekultywacji. Wykonanie niezbędnych pomiarów i opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej;
- rekultywacji podstawowej (technicznej) - obejmującej:
  - makroniwelację terenów poeksploatacyjnych polegającą na odpowiednim ukształtowaniu skarp i półek wyrobiska oraz zwałowisk,
  - regulacji stosunków wodnych przy pomocy obiektów i urządzeń hydrotechnicznych,
  - rekonstrukcji lub budowy dróg dojazdowych;
- rekultywacji szczegółowej (biologicznej) - w zakres której wchodzi prace polegające na poprawie właściwości powietrzno-wodnych gruntów, uzyskaniu właściwego ich odczynu,

uzupełnieniu składników pokarmowych, wprowadzenia roślinności zielnej i drzewiastej, odtwarzającej warunki biologiczne terenu oraz zabezpieczającej przed erozją powierzchniową;

- zabiegów porekultywacyjnych - polegających na pielęgnacji sadzonek i uzupełnieniu wypadów.

Kierunki rekultywacji

- rolny - w pierwszej fazie może być prowadzony z ukierunkowaniem pod roślinność pastewną głównie trawy, następnie tereny mogą być przeznaczone pod użytkowanie rolnicze w szerokim zakresie, drugie rozwiązanie polega na zmianie tego kierunku po uzyskaniu odpowiedniej struktury wierzchniej warstwy gleby na leśny lub rekreacyjny. Kierunek ten jest preferowany na terenach płaskich, kiedy wyrobiska wgłębne zostały zazwałowane utworami nadkładowymi do powierzchni terenu.

W kierunku rolnym wyróżnia się sposoby rekultywacji:

- łąkowo – pastwiskowy,
- orny, pod uprawę różnych rodzajów zbóż,
- sadowniczy,
- warzywniczy.
- leśny - prowadzony głównie na skalnych ociosach wyrobiska. Kierunek ten jest trudny w realizacji, ponieważ pozbawione warstwy glebowej ociosy skalne po złagodzeniu nachylenia muszą być pokryte niezbędną warstwą humusu, który będzie podłożem pod nasadzenia drzew i krzewów.
- rekreacyjny - wykorzystywane jest wyrobisko i zwałowisko zewnętrzne. Odpowiednie ukształtowanie ociosów bocznych wyrobiska, jego spągu oraz skarp sąsiadującego z wyrobiskiem zwałowiska zewnętrznego pozwala uzyskać atrakcyjny teren do prowadzenia czynnego wypoczynku. Jedną z możliwości jest wykorzystanie wyrobiska poeksploatacyjnego do budowy zbiornika wodnego.
- budowlany - możliwy do prowadzenia wyłącznie na wyrobiskach zazwałowanych do powierzchni terenu. Teren po odpowiednim zagęszczeniu podłoża może być wykorzystany pod niską zabudowę.

Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych powstałych w wyniku wydobywania surowców skalnych jest działaniem bardzo złożonym, jednak obiekty powstałe po prawidłowo prowadzonej rekultywacji są nowymi formami użytkowymi, spełniającymi wszystkie wymagania stawiane miejscom, którym przywrócono pełne właściwości użytkowe i przyrodnicze.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w większości przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji, a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

3.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu Gryfickiego ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto dokument jest dokumentem strategicznym na wysokim stopniu ogólności i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań. Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych dlatego przy remoncie czy budowie nowych dróg, oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania wody, urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii, zbiorników retencyjnych należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. Wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Jakość wód i stosunki wodne

Powiat Gryficki posiada znaczne zasoby wód powierzchniowych. Od północy, na odcinku od Pobierowa do Rogowa graniczy z Bałtykiem. Układ hydrologiczny powiatu tworzą wody powierzchniowe i podziemne.

Według podziału hydrograficznego Polski powiat gryficki położony jest w granicach czterech głównych obszarów zlewniowych:

- zlewni rzeki Regi,
- zlewni rzeki Dziwny ,
- zlewni jeziora Resko Przymorskie,
- zlewni przymorza od Dziwny do Regi.

Główna oś hydrologiczna powiatu stanowi Rega. Jest to jedna z największych rzek Pomorza i druga pod względem wielkości zasobów wodnych rzeka byłego województwa szczecińskiego. Rzeka Rega charakteryzuje się dość znaczną gęstością sieci rzecznych. Według badań WIOŚ w Szczecinie

wody powiatu gryfickiego w 2008 roku określić można jako wody o stanie złym. Jedynie Rega na odcinku od zbiornika Likowo do zbiornika Rejowice wyróżnia się stanem dobrym.

Obszar powiat gryfickiego charakteryzuje się niskim wskaźnikiem jeziorności poniżej 1% przy średniej wojewódzkiej 2,17%.

Wody podziemne są jednym z ważniejszych bogactw naturalnych decydujących o rozwoju regionu. Na obszarze powiatu znajdują się Zbiorniki Wód Podziemnych, które stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę pitną.

Powierzchnia ziemi

Użytki rolne zajmują 66,1 % powierzchni powiatu, co świadczy o jego rolniczym charakterze. Lasy zajmują 20,3 % powierzchni. W zastawieniu z długą morską linią brzegową oraz rzeką Regą, stanowi to duże możliwości rozwoju usług turystycznych.

Jakość gleb na terenie powiatu gryfickiego jest przeciętna, z przewagą gleb III, IV, V klasy bonitacyjnej. Gleby te w większości wymagają poprawy ich właściwości, poprzez zwiększenie zawartości próchnicy i podniesienie wartości pH. Zawartość metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo w powiecie odpowiada przeciętnej zawartości metali w glebach województwa zachodniopomorskiego i w Polsce.

Powietrze

Powiat gryficki charakteryzuje się niewielką ilością źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza. Z jego obszaru pochodzi zaledwie 0,065% emisji całkowitej zanieczyszczeń gazowych (SO_2 , NO_2 i CO) oraz 0,73% zanieczyszczeń pyłowych województwa zachodniopomorskiego, z tego prawie 100% pochodzi z miasta Gryfice.

Na terenie powiatu istnieje niewielka ilość punktowych źródeł zanieczyszczeń, wynikająca z małej ilości dużych podmiotów gospodarczych oraz, w przypadku gmin Rewal i Trzebiatów, przynależności do pasa nadmorskiego zakaz prowadzenia działalności przemysłowej (poza podstawową spożywcza). Głównym przedsiębiorstwem zanieczyszczającym powietrze atmosferyczne jest obecnie „POOL-SPA” Sp. z o.o. Będący producentem wanien akrylowych. W roku 2001 przeprowadzona kontrola wykazała przekroczenie dopuszczalnej emisji styrenu, lecz karę odroczone ze względu na wybudowanie instalacji do jego absorpcji.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powiatu są szlaki komunikacyjne. Szczególnie uciążliwe są zanieczyszczenia gazowe powstające w trakcie spalania paliw przez pojazdy mechaniczne. Emisja zanieczyszczeń związana ze szlakami komunikacyjnymi nasila się w sezonie rekreacyjnym, gdy wzrasta ruch na trasach prowadzących do miejscowości nadmorskich.

Hałas

Na terenie powiatu Gryfickiego prowadzono badania natężenie ruchu drogowego. Jest to o tyle istotne w kontekście ochrony środowiska, że intensywność ruchu drogowego umożliwia przybliżone określenie poziomu hałasu jak również poziomu zanieczyszczeń komunikacyjnych powstałych na danej trasie. Na tej podstawie można stwierdzić, że najintensywniejszym ruchem drogowym charakteryzują się następujące miejscowości znajdujące się na przecięciu istotnych szlaki komunikacyjnych:

Płoty – droga nr 6, 108 i 109,

Gryfice – droga nr 105, 109 i 110,

Trzebiatów – droga nr 109,102,103,

Przy sporządzaniu map akustycznych powiatu punkty te powinny być w pierwszej kolejności objęte badaniami terenowymi.

Gospodarka odpadami

Gminy Powiatu Gryfickiego (z wyjątkiem Gminy Brojce od 2007r) należą do Celowego Związku Gmin R-XXI powołanego celem wspólnego planowania i wykonywania zadań z zakresu ochrony środowiska, przyrody w szczególności:

- realizacji Kompleksowego Regionalnego Programu Gospodarki Odpadami,
- wybudowania Zakładu Gospodarowania Odpadami a następnie jego eksploatacja,
- budowy i prowadzenia schroniska dla zwierząt.

W związku ze specyfiką analizowanego terenu, tj. o charakterze rolniczym, bez uciążliwego dla środowiska przemysłu, powstają tu głównie odpady komunalne. W skład odpadów komunalnych, powstających na omawianym obszarze, wchodzi przede wszystkim odpady z gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności. Szacuje się, iż w ciągu roku mieszkańcy powiatu wytwarzają około 19 100 Mg odpadów komunalnych. Trafiają one głównie na składowiska. W powiecie istnieje pięć obiektów tego typu.

Mogilniki

Najbardziej niebezpieczne substancje przez bardzo długi czas składowano w tzw. mogilnikach, najczęściej występujących w postaci uszczelnionych betonowych magazynów. Mogilniki wykorzystywane do deponowania przeterminowanych środków ochrony roślin stanowią zdecydowaną większość tego typu obiektów w Polsce i najczęściej nie były one skonstruowane w sposób uniemożliwiający kontakt chemikaliów ze środowiskiem.

Obecnie, mniej więcej od 1999r., w poszczególnych województwach trwa systematyczna likwidacja mogilników na terenie naszego kraju, której zakończenie planowane jest na rok 2010. Pierwszy etap procesu na terenie województwa zachodniopomorskiego przeprowadzony został w latach 2001-2002. Zlikwidowanych zostało wówczas jedenaście mogilników stanowiących największe zagrożenie dla

środowiska. Pozostałe 27 składowisk zlikwidowanych miało być w 2006 roku, lecz, ze względu na brak środków na realizację zadania, prace przerwano. List intencyjny w sprawie likwidacji pozostałych mogilników podpisany został w kwietniu 2009 roku.

W powiecie gryfickim zlokalizowane są obecnie następujące mogilniki:

- Brojce,
- Bądkowo (gmina Płoty),
- Gołańcz Pomorska (gmina Trzebiatów),
- Kołomąć (gmina Gryfice).

Komunalne osady ściekowe

W powiecie gryfickim funkcjonuje 12 oczyszczalni ścieków. W związku z działalnością oczyszczalni powstają odpady takie jak skratki, piasek z piaskowników, komunalny osad ściekowy oraz tłuszcze. W trakcie kontroli ustalono, że oczyszczalnia posiada decyzję zezwalającą na wytwarzanie odpadów, wydaną przez Starostwo Powiatowe w Gryficach. Skratki przekazywane są do unieszkodliwienia, natomiast osady wraz z piaskiem są kompostowane. Po przeprowadzeniu procesu stabilizacji, osady przekazywane są rolnikom w celu zastosowania jako nawóz. Oczyszczalnie prowadzą wymagane analizy osadów oraz gleb, na których mają być stosowane.

5. Źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia prognozy

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 nr 111, poz. 708 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 nr 199, poz. 1227);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach z późn. Zmianami;
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005r. nr 239, poz 2019);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2004 nr 92, poz. 880 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2008 nr 237 poz. 1657z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001 nr 112, poz. 1206);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. 2004 nr 257, poz. 2573 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 nr 126, poz. 878);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. 2007 nr 192, poz. 1392);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007 nr 120, poz. 826);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. 2006 nr 137, poz. 984);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk (Dz. U. 2002 nr 220 poz 1858);

Poza przytoczonymi wyżej wymogami ustawowymi zapisy Prognozy oddziaływania na

środowisko aktualizowanego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego są zgodne z:

- Polityką ekologiczną państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Strategią Rozwoju Kraju 2007 -2015;
- Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia 2007-2013;
- Wytycznymi sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym opracowane przez Ministerstwo Środowiska (w grudniu 2002);
- Programem zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska dla Województwa Zachodniopomorskiego;
- Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego;
- Wieloletnim Programem Inwestycyjnym dla Województwa Zachodniopomorskiego;
- Planem Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Powiatu Gryfickiego;
- Wieloletnim Planem Inwestycyjny.